

Mullune aastalõpp rikastas Eestimaa kultuuripilti ühe kauaoodatud ettevõtmisega — 29. detsembril asutati Tallinnas Muinsuskaitse Seltsi juurde Baltisaksa Kultuuri Selts Eestis (*Gesellschaft für deutschbaltische Kultur in Estland*). Seltsi põhikiri nägi ette ka Tartu osakonna loomise (vt. «Sirp ja Vasar», 6. jaan., lk. 8), mille liidrid kuulunuks Tallinnas tegutseva juhatuse koosseisu.

6. ja 11. jaanuaril kogunesidki Tartu asjahuvilised sel eesmärgil ülikooli raamatukokku. Läbirääkimistel jõuti ühisotsuseni luua siiski iseseisev, oma juhatuse ja põhikirjaga organisatsioon — Tartu Ülikooli juures tegutsev Akadeemiline Baltisaksa Kultuuri Selts Tartus (*Akademische Gesellschaft für deutschbaltische Kultur in Dorpat*). Sellist otsust ei tinginud kaugeltki kolkapatriotism või tartlastele nii sageli ette heidetav «tallinnoiobla». Nii Tallinna kui ka Tartu selts ajavad sisuliselt samu asju ning teenivad ühesuguseid eesmärgi (baltisaksa kultuuripärandi uurimine,

AKADEEMILINE BALTISAKSA KULTUURI SELTS TARTUS

publitseerimine, kaitse ja tutvustamine; sidemete arendamine baltisakslastega üle terve ilma; info kogumine ja vahetamine baltisaksa kultuuritöö kohta tänapäeval; baltisaksa kirjanduse ja perioodika kogumine ning tutvustamine). Arvatagi, et sõbraliku koostööta ja hõlmava infovahetuse ta me kuidagi hakkama ei saaks.

Omaette seltsi loomise kaalukaim põhjus (jätkem siinkohal kõrvale kaalutlused, mis seotud puhtorganisatsiooniliste õiendustega ning tõsiasi, et Eesti Muinsuskaitse Seltsilgi puudub Tartus oma koordinaatsioonikeskus) on Tartu kui Eesti ainsa ülikoolilinna eripära. Viimasel ajal jõudsalt arenevatele otseksidemetele Tartu Ülikooli ja Saksamaa

Liitvabariigi kõrgkoolide vahel saab Tartu selts tõhusaks toeks olla (teame ju, kuivõrd oluline roll on baltisakslastel SLV teadus- ja hariduselus). Tegutsemine ülikooli «tiiva all» võimaldab seltsil loodetavasti kasutada kõike seda head, mida pakub *alma mater* oma alamatele (eelkõige publitseerimisvõimalused kirjastusosakonna kaudu, ruumide kasutamine ürituste korraldamiseks, organisatsiooniline abi külaliste vastuvõtuks jne.).

Eht-universitaarselt interdistsiplinaarne — jällegi Tartule iseloomulik! — on seltsi 60-liikmeline asutajaskond. Filoloogid ja ajaloolased niikuinii, aga on ka meedikuid ja keemikuid, majandusteadlasi ja füüsikuid, juriste ja loodusteadlasi. On tudengeid ja pro-

fessoreid, teadureid ja õpetajaid, direktoreid ja osakonnajuhatajaid. Eeliseks on nõndaviisi mitmekesisus, ohuks — laialivalgusus.

Juhatus valiti 11. jaanuaril seitsmeliikmelisena ja see kukkus välja mõnevõrra pidulik: Laine Peep, Imbi Pelkonen (sekretär), Uno Palm, Helmut Piirimäe (esimees), Jüri Saarman, Villu Tamul ja Tiit Matsulevitš (abiesimees).

Põhiliseks ühistegevuse vormiks on akadeemilised ettekanded- ja infokoosolekud, mõistagi ka kohtumised. Seltsi asutamisjärgne avalitus toimuski 17. jaanuari õhtupoolikul Anton Starkopfi ateljeemuuseumis, kus kohtuti omal ajal «Pallases» õppinud ja praegu Saksamaa LVs tegutseva baltisakslannast kunstniku proua Eva Limbergiga, kelle tööde näitus oli mõni päev varem avatud samas muuseumis (muide, proua Limberg kuulub samuti Tartu baltisaksa seltsi asutajaskonda). Kõneldi baltisakslaste tähtsusest Euroopa kujutava kunsti vahendajate-na Eestis, eesti rahva «kunstiõpetajatena».

Ka tahab selts kaasa aidata baltisaksa isiksuste ja sündmustega seotud tähtpäevade aktualiseerimisele ning väärikale tähistamisele. Juba mõne

kuu pärast pakub ajalugu sellise võimaluse: tänavu mai keskel korraldatakse Tartu Ülikooli žurnalistika kateedri eestvõtte! Tartus teaduskonverents (koos kõige juurdekuuluvaga) baltisaksa ajakirjanduse ajaloost. Nimelt möödub kehvadel 300 aastat «Revalsche Post-Zeitungi» ja suvel 200 aastat «Dörptsche Zeitung» sünnist. Konverentsil ei tule jutuks üksnes kitsalt ajakirjandusega seotud asjad, vaid ka baltisaksa kultuur, teadus ja poliitika, eestluse ja baltisaksluse suhted laiemalt. Tegemist on esimese selleteemalise konverentsiga nõukogulikus Tartu Ülikoolis ning allakirjutanu julgub avaldada arvamus, et selle kordamineku kindlaimad tagatisid peitub Tallinna ja Tartu baltisaksa seltside ühistoetuses — nõu ja jõu, esinejate ja ideedega.

TIIT MATSULEVITS

F. S. Akadeemilise Baltisaksa Kultuuri Seltsi Tartus kontaktkoordinaadid: TRÜ Teadusraamatukogu teatmebibliograafia osakond, tel. 3 53 66 (Pelkonen) ja TRÜ ajalooteaduskonna dekanat, tel. 3 26 66 (Piirimäe, Tamul). Baltisaksa ajakirjandusloo konverentsi toimikond: TRÜ žurnalistika kateeder, tel. 3 51 88 (Matsulevitš).

KIRJANDUS JA KUNST